

Sanna Antikainen ps

Kirjallinen kysymys lastensuojelun resurssien riittävydestä poikkeusoloissa

Eduskunnan puhemiehelle

On arvioitu, että jopa 70 000 alaikäistä lasta asuu päihdeongelmaisten vanhempien kanssa. Etätyön, lomautusten ja koulujen sulkemisen vuoksi vietetään pitkiä aikoja kotona ja vapaa-aikaa on aiempaa enemmän. Sosiaalisen kontrollin väheneminen, arkirutiinien puute sekä ravintoloiden ja baarien sulkeutuminen voivat lisätä juomista kotioiloissa. Useat asiantuntijat ovat viime aikoina esittäneet julkisuudessa huolensa poikkeusolojen aiheuttaman päihteidenkäytön kasvusta sekä päihdeperheissä asuvien lasten hyvinvoinnista. Helsingin Sanomien haastattelussa A-klinikan toimitusjohtaja Kaarlo Simojoki peräänkuuluttaa sosiaalipalveluiden saatavuutta myös poikkeus-tilan aikana sekä epäilee, että alkoholinkulutuksen kasvu tulee kostautumaan viimeistään pandemian päättyessä. Ylen haastattelema Opetusalan Ammattijärjestö OAJ:n puheenjohtaja Olli Luukkainen on huolissaan oppilaiden tavoitettavuudesta. Etäopetuksen taso vaihtelee kunnittain suuresti sekä opettajien osaamisen että saatavilla olevan välineistön vuoksi. Opettajien keinot huomata muutokset oppilaiden hyvinvoinnissa ovat hyvin rajallisia oppilaiden ollessa etäopetuksessa.

Koronaviruspandemian takia monissa kunnissa on jouduttu vähentämään sekä kiireetöntä hoitoa että sosiaalitoimen resursseja. Palveluita on suljettu tai siirretty verkkoon tartuntavaaran tai kokoontumiskiellon vuoksi. Myös monet vapaa-ajan harrastukset ovat jäissä pandemian vuoksi. Perheiden sulkeutuessa yhä enemmän neljän seinän sisälle ulkopuolisten on mahdotonta tietää, mitä kodissa tapahtuu. Koulu tai kodin ulkopuolinen harrastus on saattanut olla haastavissa kotioiloissa elävän lapsen ainoa henkireikä, mutta tällä hetkellä tätä yhteyttä ympäröivään maailmaan ei ole.

Monissa maissa alkoholin on huomattu lisäävän lähisuhdeväkivaltaa. Grönlannin pääkaupungissa Nuukissa alkoholin myynti kiellettiin huhtikuun puoleenväliin saakka lapsiin kohdistuvan lähisuhdeväkivallan ehkäisemiseksi. Lähisuhdeväkivalta ja päihteiden käyttö ovat vakavia ongelmia saarella ja paikalliset viranomaiset pelkäävät tilanteen pahenevan koulujen sulkeuduttua koronaviruksen takia. Jo pelkästään sosiaalinen eristäytyminen on omiaan kiristämään samassa taloudessa asuvien ihmisten välejä. Esimerkiksi Kiinassa ja Italiassa sekä useissa yhdysvaltalaiskaupungeissa lähisuhdeväkivalta on ollut nousussa eristyksen ja ulkonaliikkumiskieltojen voimaantumisen jälkeen.

Myös Suomessa on havaittu lähisuhdeväkivallan lisääntyneen. Poliisille on tämän vuoden maaliskuussa tullut aiempaa enemmän ilmoituksia kotona tapahtuvasta väkivallasta, häiriökäyttäyty-

Kirjallinen kysymys KK 246/2020 vp

misestä ja metelöinnistä viime vuoteen verrattuna. Poliisihallituksen poliisitarkastaja Pekka Heikkinen arvioi Helsingin Sanomien haastattelussa, että syynä ovat ainakin osittain koronaviruksen aiheuttamat rajoitukset. Ensi- ja turvakotien liiton mukaan sekä turvakotien että avopalveluiden asiakasmäärät ovat myös olleet nousussa. Aikuisten ongelmat heijastuvat väistämättä myös kotona asuviin lapsiin. Kysymys kuuluukin, miten koteihinsa kadonneiden lasten ongelmat voidaan tunnistaa ja kuinka heitä voidaan auttaa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus varmistaa lastensuojelun resurssit koronaviruksen aiheuttamassa poikkeustilanteessa ja sen jälkeen,

miten poliisin ja sosiaalitoimen resurssit riittävät lastensuojelun tarpeisiin poikkeustilanteessa,

miten voidaan valvoa lasten hyvinvointia, mikäli heihin ei saa yhteyttä etäopetuksen kautta,

miten opettajat pystyvät tunnistamaan etäopetuksessa pimentoon jäävät lapset,

onko opettajilla riittävästi osaamista ja soveltuvia työvälineitä ollakseen yhteydessä oppilaisiinsa etäopetuksen aikana ja

miten varmistetaan päihdehuollon palveluiden riittävyys poikkeusaikana, mikäli asiakas ei omista tietokonetta tai käytä internetiä?

Helsingissä 6.4.2020

Sanna Antikainen ps